Antsla Valla

Kaasava eelarve ideevoor

“JÄRJEPIDEVUS”

ehk

Riigipeade pead Uue-Antsla parki

Heiki Lill 2020

TAUST

Eesti Vabariik on välja kuulutatud 24. veebruaril 1918. aastal Tallinnas ja päev varem Pärnus. Alates väljakuulutamise hetkest on Eesti riigil olnud erinevate ametinimetustega riigijuhte: Ajutise Valitsuse peaminister, Eesti Vabariigi peaminister, Eesti Vabariigi riigivanem, Eesti Vabariigi peaminister riigivanema ülesannetes, Eesti Vabariigi riigihoidja, Eesti Vabariigi president ja Eesti Vabariigi peaminister presidendi ülesannetes.

Kokku on olnud Eesti Vabariigil 19 riigijuhti, kelle ametiülesandeid võib tänapäevases mõistes samastada presidendi ametiga.

Kahjuks ei tea paljud eestlased meie riiki juhtinud isikuid. Teatakse küll president Konstantin Pätsi ja alates Lennart Merist, kuid kes oli enne ja pärast Pätsi, on laiemale üldsusele teadmata.

IDEE

Paigutada Uue-Antsla parki Eesti riigipeade büstid koos seletavate infotahvlitega: mis ajal antud isik oli riigipea (mõned on seda erinevate ametinimetustega olnud mitmel korral), nende isikute sünni ja surmakuupäevadega.

Alustada tuleb esimesest (Ajutise Valitsuse peaministri, K. Päts) riigipea büstiga. Seejärel Eesti Vabariigi peaministritega Otto Strandman, Jaan Tõnisson jt. Ning jõuda välja tänapäeva.

MIDA ANNAB IDEE TEOSTUS ANTSLA VALLALE?

Antsla Vald saab endale juurde ühe turismiatraktsiooni, mis on hariduslikel eesmärkidel kasutatav.

1. Koosmõjus Tamme-Lauri tamme, Pokumaa, Urvaste kiriku, Ähijärve ümbrusega annab kavandatav idee elluviimine kindlasti olulise tõuke koolidele üle kogu Eesti korraldada hariduslikke väljasõite Antsla piirkonda. Seda nii ajaloo kui ka looduse tundmaõppimiseks.
2. Idee realiseerumisel loob see turismiga seotud ettevõtetele lisandväärtust kohalike vaatamisväärtustega tutvumise võimaluse näol.
3. Antsla Vald saab võimaluse (aga mitte kohustuse) tähistada erinevaid riiklike tähtpäevi ja riigipeadega seotud sündmusi „riigipeade pargis“.
4. Antsla Valla koolid saavad viia läbi ajalootunde Uue-Antsla pargis tutvustamaks Eesti ajalugu.
5. Büstide paigaldamine parki taastab asukoha ajaloolist väärikust.

IDEE TEOSTUS

Kuna riigipäid on Eesti riigil olnud siiani 19, siis ei ole mõeldav, et kõikide büstide paigaldamine saaks kaasava eelarve raames tehtud. Seetõttu, kui esimese kuju paigaldus leiab heakskiidu Antsla valla rahva käest, tuleb moodustada sihtasutus, mis hakkab tegelema ülejäänud riigipeade büstide paigaldamiseks raha kogumise ning büstide paigaldamisega. Sihtasutuse juhtorganisse võiksid kuuluda nende asutuste ja ettevõtete esindajad, kes idee elluviimisest enim kasu saavad: Antsla vallavalitsuse esindaja, Kuldre ja Antsla koolide esindajad, turismisektori esindaja ning Urvaste koguduse esindaja. Miks mitte ka Heiki Lill.

SKULPTUURI LAHENDUSE PÕHIMÕTE

Riigipea büst modelleeritakse skulptori poolt savist ja valatakse pronksi. Pronksist valatud büst on tugevalt kinnitatud postamendi pealispinda. Postament on valmistatud RV terasest ning kaetud välispinnal RV lehtmaterjaliga. Postamendi esipinda on kinnitatud RV plaadist silt, millele on graveeritud riigipead tutvustav info. Alt on postament tugevalt kinnitatud keemiliste ankrutega betoonist valatud alusplaadile. Betoonalus moodustab skulptuurile (postamendile) sobiva sokli, millele saab vajadusel ka pärga asetada. Alternatiivina võib betooni asemel kaaluda kivi kasutamist lahenduses. Büsti ja postamendi visualiseering on lahenduse põhimõtet edasi andev sketch(ideekavand), täpsed proportsioonid ja tehnilised lahendused kujundatakse maastikuarhitekti poolt protsessi käigus (Büst postamendil on illustreeriv).

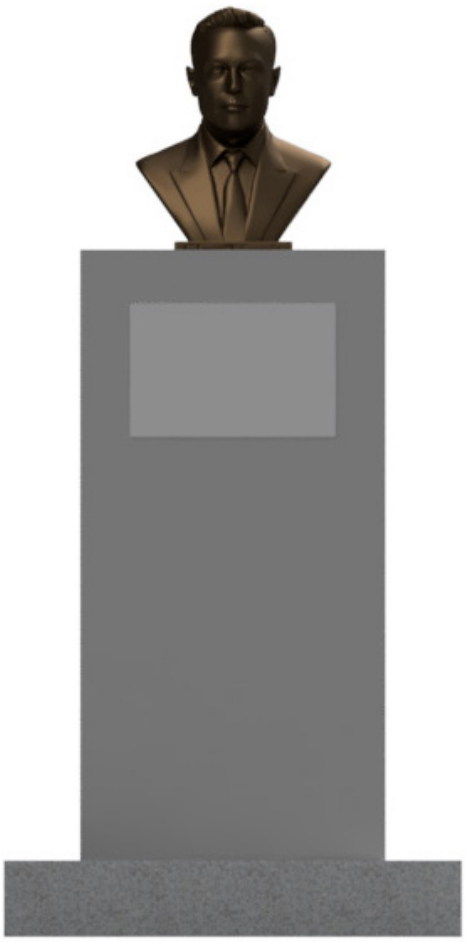

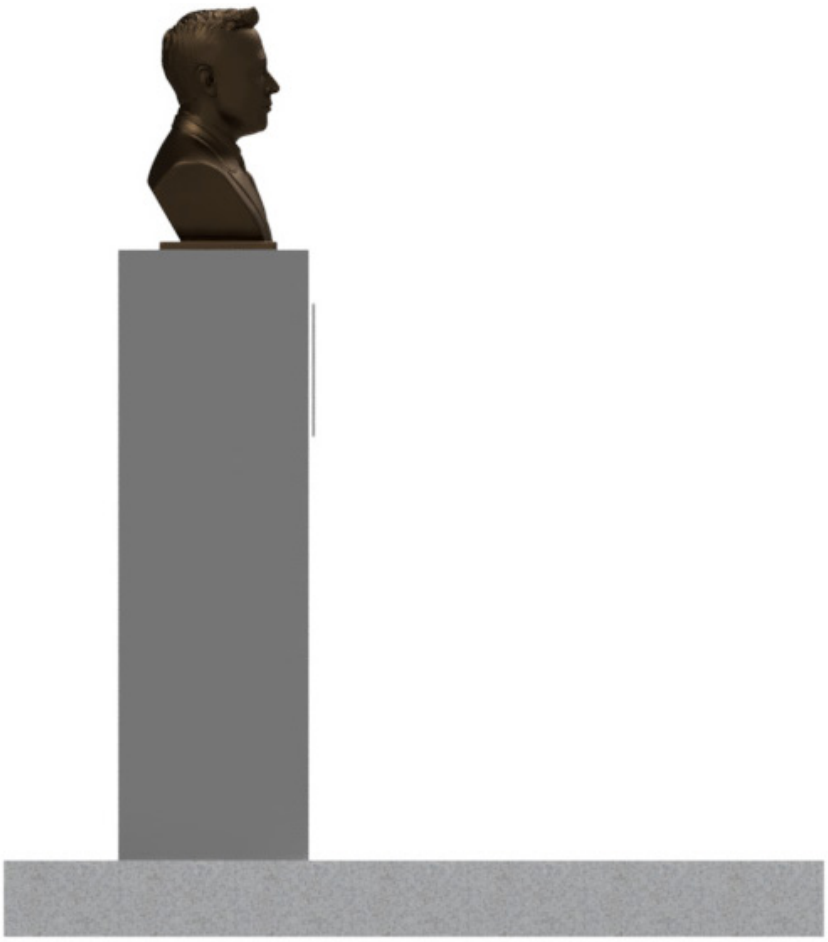

PERSPEKTIIVVAADE LAHENDUSE PÕHIMÕTTEST

UUE-ANTSLA (VASTSE-ANTSLA) MÕIS

Uue-Antsla mõis on eraldatud Vana-Antsla mõisast 17. sajandi teisel poolel. Mõisal on olnud kõrvalmõis (Kassi) ja kolm karjamõisa (Jõgara, Kärsna ja Lümandu). 1919. aastal mõis võõrandati. Uue-Antsla historistlik mõisahoone ja enamik kõrvalhooneid on hävinud. Säilinud on Uue-Antsla mõisa park.

Riigipeade büstide paigaldamine on jätkuks mõisapargi korrastamisele. Kuigi enam ei ole võimalik taastada historistlikus stiilis mõisahoonet oma hiilguses, saab skulptuuride paigaldamisega parki taastada asukoha väärikuse ja esinduslikkuse.